

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2026-324

23.3.2026

Storebrand Forsikring AS

Bygning - innbo (kombinert)

Museskader – oppstått før tegning?

Sikrede tegnet husforsikring i foretaket 16.12.23. Den 4.11.24 meldte sikrede om museaktivitet i boligen. Takstmann engasjert av foretaket konkluderte med at skaden hadde en utviklingstid på to–fire år. I en skaderapport fra et annet firma fremgikk det at mus trolig hadde kommet inn i bygget i tidligere sesonger, siden det manglet musebånd. Foretaket avslo kravet under henvisning til at forsikringen ikke dekket skader som hadde oppstått før forsikringsavtalen trådte i kraft. Sikrede var uenig og anførte bl.a. at vurderingen var basert på ufullstendige rapporter. Nemnda kom til at skadeutviklingen startet før forsikringen ble tegnet i desember 2023, og viste til at rapportene tilsa at mus hadde hatt tilgang til boligen over tid og at skadeutviklingen hadde påløpt i minst to år.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om erstatning for skader ved mus under husforsikring.

Sikredes husforsikring har følgende vilkår:

B.4 Hvilke skader forsikringen gjelder for

Forsikringen gjelder fysisk skade på forsikret bygning/bygningsdeler inntruffet i forsikringstiden.

(...)

Forsikringen gjelder ved følgende skader:

(...)

B.4.11 Bekjempelse av skadeinsekter og bekjempelse og skade på bygning etter rotter og mus

Forsikringen omfatter:

– Utgifter til bekjempelse av skadeinsekter, herunder veggedyr, kakerlakker og skjeggkre innvendig i bygning etter påvist aktivitet

– Bekjempelse av rotter og mus

– Fysisk skade på bygning forårsaket av rotter og mus

– Fjerning av døde rotter og mus når det er overveiende sannsynlig at vedvarende lukt i bygning stammer fra disse

(...)

SUPER

(...)

C.1 Hvilke skader som erstattes

(...)

C.1.2 Skade på bygning forårsaket av skadeinsekter og dyr

Forsikringen dekker:

- Fysisk skade på bygning forårsaket skadeinsekter, skadedyr og gnagere
- Fjerning av døde gnagere når det er overveiende sannsynlig at vedvarende lukt i bygning stammer fra disse.

Ved angrep eller mistanke om angrep av skadeinsekter, skadedyr eller gnagere skal Storebrand kontaktes før tiltak iverksettes

Sikrede kontaktet foretaket 4.11.24 per telefon og meldte om skade ved mus.

Foretaket rekvirerte takstmann fra N og skadedyrbekjempelse gjennom P.

Befaringsrapport fra N anga:

Skadeårsak

Det har vært mus i boligen. Mus har hatt tilhold i vegger og gulv i boligens første etasje. Trolig har mus kommet inn via åpninger i grunnmur og yttervegger. Derfra tatt seg inn i boligen.

(...)

Årsak til aktivitet av skadedyr

Mus har trolig kommet inn via terreng/yttervegg. Det er kun få cm fra betong opp til kledning bak boligen, mot fjellet. Videre finner vi at gammel grunnmur av naturstein kan ha flere åpninger. Steinfylling under gulvene.

(...)

Tegn på skjulte/andre skader

Det er også råte i yttervegger og bjelkelag. Dette har ingen sammenheng med museskaden og vurderes ikke inn som del av utbedringen.

(...)

Skadeomfang

Museganger og ekskrementer samt musebol i isolasjon i yttervegger i gang, kjøkken og bad.

Ekskrementer og museganger i isolasjon, musebol i etasjeskillere under gang, kjøkken, bad og stue 1.

Skadeutviklingstid

Basert på forklaring fra kunde angående omfang, samt at det ble oppdaget mus på gulv i kjeller for ca. 2 år siden, indikeres en utvikling på minst 2 år. Trolig noe lenger. Vi anslår skjønnsmessig 2-4 år basert på omfang.

For mer nøyaktig ansettelse av utvikling bør skadedyrfirma involveres.

(...)

Oppstod skaden i forsikringstiden

Nei

Polise inngått desember 2023. Skade har trolig startet sin utvikling i god tid før dette. Må vurderes av skadedyrfirma

Foretaket ba sikrede oppgi hvilke oppgraderinger som var gjort i boligen. Sikrede svarte følgende:

... Takstmann har på nytt kontaktet dere i dag, saken er alvorlig og trenger oppfølging som er tettere enn hva dere til nå har utført. Før jeg besvarer din mail, ber jeg om følgende tilbakemelding snarest og innen rimelig tid iht. skadesaken og bolig.

Partsinnsyn etter forvaltningsrettslige prinsipper: Forsikringsselskapet har innhentet takstrapporter og andre sakspapirer som angår saken min, jeg har rett til å få innsyn i disse – vennligst send dette over snarlig.

Forsikringsavtaleloven § 8-1: Loven gir meg som forsikringstaker rett til å få relevant informasjon og dokumentasjon i en sak. Dette omfatter vurderinger og dokumenter som er nødvendige for å forstå hvordan selskapet har vurdert saken min.

Personopplysningsloven (GDPR): Takstrapporter inneholder ofte personopplysninger. Som den som er berørt av saken, har jeg rett til innsyn i hvordan opplysningene mine behandles.

Foretaket sendte befaringsrapporten utarbeidet av takstmann og påpekte at det forventet tilbakemelding på henvendelsen fra tidligere.

Sikrede svarte at «[d]a arbeidet og skadene er mer omfattende enn da takstmann var tilstede – og det er avdekket mye mere ødeleggelser, har jeg invitert han på nytt oppdrag. Det får dere avgjøre internt. Men det kravet som kommer til å bli fremsatt vil være betydelig større enn hva som til nå er beregnet da det fremdeles blir avdekket nye forhold som må rives». Sikrede sendte også tilsvar på foretakets spørsmål.

I brev av 22.11.24 skrev foretaket at det ikke var fattet en erstatningsbeslutning i skadesaken. Foretaket informerte om fal. § 8-1, og at det trengte informasjon. Videre skrev foretaket at:

På bakgrunn av dette må selskapet vurdere skaden før det igangsettes rivning eller utbedringstiltak. For ordens skyld har selskapet hjemmel til å bestemme oppgjørsmetode, dette fremkommer av vilkårene.

Sikrede svarte samme dag at han ikke hadde tålmodighet til å føre saken ytterligere skriftlig mellom partene og «varsler herved om at selskapet bør imøtekommer og aksepterer deres forpliktelser og imøtekommer de krav og tidsbegrensningene denne saken har. Selskapet har ingen motargumentasjon med teknisk innhold som skulle støtte noen begrensninger i kravet mot selskapet».

I etterfølgende kommunikasjon mellom partene opplyste foretaket bl.a. at det forventet beregninger fra takstmann for å kunne ta en avgjørelse i skadesaken.

Sikrede purret 29.11.24 på utsendelse av rapporter.

Foretaket sendte 2.12.24 avslagsbrev, vedlagt rapport fra P, takstmann og kalkyle.

I avslagsbrevet skrev foretaket at «[m]ed en utviklingstid på minimum 2-3 år har skadene av mus startet før du tegnet forsikring hos oss 16.12.23 og faller utenfor dekningen».

Skaderapport fra P uttalte at:

Aktivitet - hvor i bygget

Muselort funnet over mesteparten av bolig

(...)

Årsak til skadedyr i boligen: (årsaksbeskrivelse - tidsangivelse – ytre påvirkninger - tilstand skadet bygningsdel)

årsaksbeskrivelse - Mus har kommet inn i bolig. Det mangler musetetting utvendig mellom kledning og steinmur rund mesteparten av bygget. Snekker på stedet sier han skal ta av nederste kledningsbordene og montere nytt musebånd rundt hele bygget. Liggende kledning på dette huset.

tidsangivelse - Siden det mangler musebånd / musebørste har mus trolig kommet inn i bygg tidligere sesonger.

ytre påvirkninger - Manglet musebånd / musebørste mellom kledning og steinmur

Sikrede var uenig i foretakets vurdering og påklaget avslaget.

Foretaket opprettholdt sitt standpunkt 20.12.24.

Saken ble brakt inn for Finansklagenemnda 17.6.25.

Sikrede krever dekning for skade ved mus under husforsikringen. Skadedyraktivitet ble først observert og dokumentert ved skadedato. Det foreligger ingen dokumentasjon som sannsynliggjør at skaden har oppstått før forsikringstiden. Foretaket har likevel avslått kravet basert på

antakelser om tidligere bygningsmessige forhold.

Etter fal. § 8-1 påhviler det foretaket å sannsynliggjøre grunnlaget for avslag når dekning bestrides. Dette er fastslått i gjentatt nemndspraksis, herunder FinKN 2018-462 og 2020-118, hvor det uttales at tvil om skadeårsak og tidspunkt skal komme forsikringstaker til gode.

Avslaget bygger i hovedsak på takstrapport fra innleid takstmann. Rapporten er basert på et ufullstendig og foreldet faktisk grunnlag. Nye funn av nyere dato, samt dokumentert renovering utført i 2024 ble ikke innarbeidet, til tross for uttrykkelig anmodning.

Takstmannen avslo ny befaring og nektet å korrigere rapporten. Dette er i strid med kravene til forsvarlig saksutredning, jf. FinKN 2019-331, hvor nemnda uttalte at foretaket ikke kan basere avgjørelsen på en rapport som er åpenbart ufullstendig eller foreldet.

Takstmannen opptrådte som Storebrands medhjelper. Etter fast nemndspraksis, jf. FinKN 2017-89, hefter forsikringsselskapet fullt ut for feil og mangler ved medhjelperens arbeid.

Foretaket sitt avslag er ugyldig. Videre har foretaket brutt fal. §§ 4-1 og 8-1. Foretaket plikter å utbetale erstatning. Subsidiært må sikrede tilkjennes rimelig kompensasjon.

Forsikringsforetaket avviser ansvar og anfører at sikrede ikke har dokumentert at skadene er omfattet av forsikringen.

Sikrede har henvist til en rekke lovbestemmelser som ikke er relevante for saken. Foretaket har for øvrig ved opprettholdelse av avslag presisert at det ikke har anført brudd på fal. § 4-10. Det som er avgjørende for dekningsspørsmålet er utviklingstiden av skader grunnet mus.

Foretaket mener den fremlagte dokumentasjonen tilsier at det er overveiende sannsynlig at skaden oppsto og utviklet seg før foretakets forsikringstid startet den 16.12.23.

P skriver i sin rapport at utviklingstiden settes til to–tre år. Takstmann har i sin rapport skrevet to–fire år. Det er kravstiller som har bevisbyrden og foretaket kan ikke se at sikrede har lagt frem noen nye opplysninger som tilsier at skaden har oppstått i foretakets forsikringstid. De eneste rapportene som er tilgjengelige for å vurdere skadeomfanget og utviklingstid er rapportene fra P og N som foretaket har engasjert.

Sikredes synspunkter fremstår som egne vurderinger og er ikke understøttet av noen dokumentasjon som er av betydning for saken.

Sikrede skriver at foretaket må behandle saken redelig og påvise at vilkårene for avslag er oppfylt. Sikrede viser her til fal. § 8-1 som omhandler sikredes plikter overfor selskapet, og ikke motsatt.

Foretaket har i denne saken hatt befaring fra to profesjonelle parter som er enige i en utviklingstid på minimum to år. Foretakets henvisning til manglende musebånd tilsier at mus har hatt tilgang til boligen over lengre tid. Foretaket har ikke basert utviklingstiden alene på at det har vært observert mus i kjelleren for to år siden, men et helhetsinntrykk som viser at mus har hatt tilgang til boligen over lengre tid. Omfanget tilsier en utviklingstid på minimum to år, og skadene har sannsynligvis oppstått over flere år før dette grunnet manglende musebånd over flere år.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om foretaket er ansvarlig under husforsikringen.

Nemnda forstår klagen slik at sikrede krever dekning for skader som følge av mus.

Sikredes forsikring omfatter «fysisk skade på forsikret bygning/bygningsdeler inntruffet i forsikringstiden», og dekker bl.a.:

B.4.11 Bekjempelse av skadeinsekter og bekjempelse og skade på bygning etter rotter og mus

Forsikringen omfatter:

- Utgifter til bekjempelse av skadeinsekter, herunder veggedyr, kakerlakker og skjeggkre innvendig i bygning etter påvist aktivitet
- Bekjempelse av rotter og mus
- Fysisk skade på bygning forårsaket av rotter og mus
- Fjerning av døde rotter og mus når det er overveiende sannsynlig at vedvarende lukt i bygning stammer fra disse

(...)

SUPER

(...)

C.1 Hvilke skader som erstattes

(...)

C.1.2 Skade på bygning forårsaket av skadeinsekter og dyr

Forsikringen dekker:

- Fysisk skade på bygning forårsaket skadeinsekter, skadedyr og gnagere
- Fjerning av døde gnagere når det er overveiende sannsynlig at vedvarende lukt i bygning stammer fra disse.

Ved angrep eller mistanke om angrep av skadeinsekter, skadedyr eller gnagere skal Storebrand kontaktes før tiltak iverksettes

Det følger av alminnelige bevisbyrderegler at en part har bevisbyrden for de krav parten fremmer, jf. også bl.a. Rt. 2002 s. 1517, som legger til grunn at sikrede har bevisbyrden for at det foreligger et forsikringstilfelle. Sikrede har også bevisbyrden for at skaden er inntruffet innenfor forsikringstiden.

Forsikringen omfatter videre «fysisk skade på bygning». Begrepet «fysisk skade» betyr at det må foreligge en negativ fysisk virkning på bygningen. Tilstedeværelsen av mus er ikke nok.

En skade oppstår når den negative fysiske virkningen begynner. Det spiller ingen rolle når skaden oppdages. jf. FinKN 2025-36, hvor nemnda ikke fant det sannsynliggjort at skadedyrangrep hadde startet etter forsikringstegning:

En skade begynner å utvikle seg første gang den dekkede årsaken fører til negativ fysisk innvirkning på objektets materialer, konstruksjon, overflate e.l. Ved skade som følge av mus/dyr vil derfor skaden starte når mus/dyr første gang fører til skade på hytten med mindre det er grunnlag for å si at det foreligger flere separate angrep. I nemndspraksis har man i lignende saker lagt til grunn at *skadetidspunktet må settes til det tidspunktet det ifølge sakkyndige antas at dyrene kom inn i bygningen og angrepet startet*, se f.eks. FinKN 2021-721 og 2023-573. *Det er ikke avgjørende at sikrede oppdaget skaden først etter at forsikringen ble tegnet*, jf. at dekningen omfatter 'skade', som refererer til den fysiske innvirkningen, og ikke til når dette oppdages, jf. også FinKN 2021-1200.

Sikrede har ikke fremlagt en sakkyndig vurdering som sier noe om tidsforløpet for skaden. Det forhold at skaden oppdages i forsikringstiden er ikke tilstrekkelig til å sannsynliggjøre at den begynte sin utvikling innenfor forsikringstiden.

Det er fremlagt skaderapporter fra N og P. N uttaler at det «indikeres en utvikling på minst 2 år. Trolig noe lenger. Vi anslår skjønnsmessig 2-4 år basert på omfang». N påpeker også at «[p]olise inngått desember 2023. Skade har trolig startet sin utvikling i god tid før dette». Nemnda tolker N's rapport slik at utviklingen har pågått i minst to år og mest sannsynlig to–fire år, mulig enda lenger.

P uttaler «tidsangivelse - Siden det mangler musebånd / musebørest har mus trolig kommet inn i bygg tidligere sesonger». Denne rapporten angir ikke tidsperspektivet like klart, men peker på tilgang for mus som grunnlag for at det har vært museangrep i «tidligere sesonger».

Samlet tilsier rapportene at mus har hatt tilgang til boligen over tid og at skadeutviklingen har påløpt i minst to år. I så fall startet skadeutviklingen før forsikringen ble tegnet i desember 2023.

Foretaket har vist til at det foreligger en revidert rapport fra P, hvor utviklingstiden skal være satt til to–tre år. Denne er ikke fremlagt, men uansett er det ikke fremlagt dokumentasjon på at skaden oppsto innenfor foretakets ansvarstid.

Sikrede viser til at rapporten er mangelfull. I så fall må sikrede fremlegge sin egen sakkyndige rapport. Nemnda har ikke faglig grunnlag for å overprøve de sakkyndige vurderingene som er foretatt, jf. FinKN 2025-1224 og FinKN 2018-749.

Sikrede viser til fal. § 8-1. Denne bestemmelsen gjelder sikredes opplysningsplikt ved skadeoppgjøret. Sikrede viser også til fal. § 4-1, som gjelder forsikringstakerens plikt til å gi opplysninger om risikoen. Nemnda kan ikke se at disse bestemmelsene er relevante i saken.

Nemnda kan heller ikke se at de nemndsuttalelsene som sikrede nevner er relevante for saken.

Sikrede anfører at «[t]akstmannen avsto ny befaring og nektet å korrigere rapporten. Dette er i strid med kravene til forsvarlig saksutredning, jf. FinKN-2019-331, hvor nemnda uttalte at forsikringsselskapet ikke kan basere avgjørelsen på en rapport som er åpenbart ufullstendig eller foreldet». Denne saken ble avvist av nemnda, og det foreligger ingen slik uttalelse som sikrede viser til.

Sikrede viser til at «[t]akstmannen opptrådte som Storebrands medhjelper. Etter fast nemndspraksis, jf. FinKN-2017-89, hefter forsikringsselskapet fullt ut for feil og mangler ved medhjelperens arbeid». Saken gjaldt eierskifteforsikring og mangler ved en bolig, og er ikke relevant for saken her.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Trine Vøien (bransjerepresentant) og Hege Sundby (forbrukerrepresentant).